

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.264/2022/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az Ikanov Ügyvédi Iroda (Cím7 ügyintéző: dr. Ikanov Gábor ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a dr. Sütő László Ügyvédi Iroda (Cím9, ügyintéző: dr. Sütő László ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím3) alperes ellen baleseti kártérítés iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 22.M.70.452/2021/25. szám alatt kiegészített 21. sorszámú ítélete ellen az alperes által 26. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja azzal, hogy az 1.095.000 (egymillió-kilencvenötezer) forint elsőfokú illetéket e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell megfizetnie az alperesnek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint az esedékesség napjáig az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 162.542 (százhatvankétezer-ötszáznegyvenkét) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2022. október 28-án kelt 22.M.70.452/2021/21. számú – és 2022. november 7-én 25. sorszám alatt kiegészített – ítéletével kötelezte az alperest, hogy a fizessen meg a felperesnek 5.000.000 forint sérelemdíjat, orvosi kezelési költség címén 58.000 forintot, gondozási többletköltség címén 2.031.786 forintot, háztartási, házkörüli és kerti kisegítő igénybevételevel kapcsolatos többletköltség címén 1.034.564 forint, közlekedési többletköltség címén 639.596 forint, rehabilitációs kezelések költségek címén 45.000 forint, jövedelempótló járadék címen 12.818.643 forint lejárt járadékokat, és ezek késedelmi kamatait, valamint 2022. november 1-jétől véghatáridő nélkül havonta 28.890 forint gondozási, 14.445 forint háztartási, házkörüli és kerti kisegítő igénybevételevel kapcsolatos, 10.000 forint közlekedési többletköltség címén járó, 1.800 forint rehabilitációs kezelések költsége címén járó, valamint az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig havonta 239.025 forint jövedelempótló járadék címen járó költségpótló járadékokat, továbbá 810.300 forint + áfa perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest 1.095.000 forint eljárási illeték viselésére, míg a felperest terhelő 405.000 forint eljárási illeték kapcsán úgy rendelkezett, hogy az az állam terhén marad.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes 2017. október 11-én létesített határozatlan idejű munkaviszonyt az alperessel tehergépjármű-vezető munkakör betöltésére. A felperes feladatait nemzetközi gépkocsivezetőként végezte, havonta átlagosan 16 napot külföldön töltött, munkabére részben a minimálbérhez igazodott, továbbá a külföldön töltött napok számától függően napidíjban részesült. A külföldi munkavégzés során a felperes a gépjárműben aludt, ellátását túlnyomórészt az otthonról magával vitt élelmiszerből oldotta meg.

[3] A munkaköri leírás szerint a felperes felelősségi körébe tartozott az általa szállított áru biztonságos be- és kipakolásáról, valamint a rakomány szakszerű rögzítéséről történő gondoskodás, és köteles volt minden tőle elvárhatót megtenni annak érdekében, hogy a munkáltatót fenyegető veszélyt megelőzze, a kárt elhárítsa, illetve a már bekövetkezett kárt enyhítse.

[4] Az alperesnél kialakult gyakorlat szerint amennyiben a feladó vagy a címzett telephelyén dolgozó alkalmazottak nem végezték el a fel-, illetve lerakodást, azt a gépkocsivezetőnek kellett megtennie. Rendszeresen előfordult, hogy a sofőröknek kellett a gépjármű rakteréből kézi raklapemelővel a palettákat a raktér elejére kihúzni annak érdekében, hogy azt targoncával elszállítsák, illetve a targoncás által felhelyezett árut a raktér belsejébe behúzni.

[5] 2018. december 7-én helység1ban helység2 településen a nevű cég telephelyén a felperes 16.386 kilogramm göngyöleget húzott a jármű rakteréből kézi raklapemelővel a raktér hátsó ajtajához azért, hogy a lerakóhely alkalmazottai azt targoncával le tudják emelni. A lerakodás után azonnal megkezdték a jelenlévők a visszáru felrakodását. Ennek során a

raktér hátsó ajtajához targoncával felrakott 33 palettányi (21.450 kilogramm) ásványvizet a felperes húzta be kézi raklapemelő segítségével a rakodótérbe. A felperes a felrakódás végére erős fájdalmat érzett a bal csípőjében, a bal alsó lábszárában, valamint bokájában és lábfeijében.

[6] 2018. december 10-től a felperes a munkáltató utasítására helység3ba, helység4ba, helység5ba és helység6ba teljesített fuvarfeladatokat. 2018. december 20-án reggel érkezett haza, addigra panaszai oly mértékbe fokozódtak, hogy azonnal orvoshoz fordult.

[7] A felperes munkavédelmi eljárást indított az alperessel szemben a munkabaleseti jegyzőkönyv kiállításának késedelme miatt. A hivatal a 2019. május 24-én kelt hivatal ügyszám. számú határozatával a felperes balesetével összefüggésben megállapított munkavédelmi szabályszegések megszüntetésére és 315.000 forint munkavédelmi bírság megfizetésére kötelezte az alperest, figyelemmel arra, hogy a munkáltató súlyosan és közvetlenül veszélyeztette a felperes egészségét, testi épségét. A határozat indokolása szerint a felperes nem rendelkezett a baleset idején érvényes, alkalmas minősítésű munkaköri orvosi alkalmassági véleménnyel. Továbbá nem nyert bizonyítást, hogy a felperes munkavédelmi oktatáson vett részt, a munkáltató a láthatósági mellény és a mechanikai védőkesztyű kivételével nem határozta meg a gépkocsivezetők rakodási műveleteikhez szükséges egyéni védőeszközöket, és azokkal nem is látta el őket és a kockázatértékelés nem tért ki a hátsérülések kockázatával járó kézi anyagmozgatás veszélyeire.

[8] A 2018. december 7-i munkavégzés következtében a felperesnél porckorongsérv alakult ki, emiatt 2019. január 3. és január 10. között kórházi konzervatív kezelésben, 2019. március 4. és március 10. között műtėti ellátásban, és 2019. október 17. és október 19. között kórházi rehabilitációs kezelésben részesült és két évig keresőképtelen volt. Az alperes 2021. január 24. napjával egészségügyi alkalmatlanság miatt felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát.

[9] A felperes 2018. december 20. és 2020. november 22. között összesen 3.355.265 forint táppénz és baleseti táppénz ellátásban részesült, 2021. január 25-től havi 48.395 rokkantsági ellátást kap. A felperes 2021. május 7-től helyezkedett el a kft.-nél telepőr-takarító munkakörben havi 250.000 forint bérezéssel.

[10] hivatal2 2021. február 2-án kelt orvosi véleményében a felperes össz-szervezeti egészségkárosodását 40 %-ban határozta meg, amelyből 30 % a mozgásszervi, 10 % a szív- és érrendszeri, 5 % a pszichiátriai rész-egészségkárosodás. A hatóság a felperes balesetből eredő egészségkárosodásának mértékét 30 %-ban állapította meg. A felperes állapota kialakult, abban hosszabb távon állapotrosszabbodás várható, a porckorongok degenerációja, a gerincpanaszok állandósulása, és a fájdalomszindróma fokozódása miatt. A felperes gépkocsivezető munkakörének ellátására alkalmatlanná vált. A gerincet terhelő nehéz,

kényszertesthelyzetben végzett, fokozottan balesetveszélyes munkafázisokkal jellemezhető, illetve hajolással, görnyedéssel, teher tartásával, fordítással történő mozgatással jellemezhető munkafázisokban, tartós ülő jellegű munkakörökben a jövőben nem foglalkoztatható.

[11] Az elsőfokú bíróság a munkahelyi balesettel összefüggésben keletkezett, kártérítés címén előterjesztett kereseti kérelmet túlnyomó részt alaposnak találta. Döntését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) és (2) bekezdésére, 167. § (1) és (2) bekezdésére alapította a kártérítési igény jogalapjának elbírálása körében.

[12] Rögzítette, hogy az alperes a kártérítési felelősség elemei közül azt vitatta, hogy a felperest ért kár (porckorongsér) munkaviszonyával okozati összefüggésben következett-e be. A közjegyzői eljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításait elfogadta, kivéve azt, hogy ez a sérülés a perbeli fuvarfeladattal lenne összefüggésbe hozható. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény aggálytalanul megállapította, hogy a felperes sérülése nem korábbi sérülés és nem korábban fennállt mozgásszervi megbetegedésre vezethető vissza. Nem volt adat arra a szakértő megállapítása szerint, hogy a 2018. december 21-i röntgenfelvételen látható sorsszerű megbetegedéshez és mozgásszervi állapotokhoz bármely tünet, gyógykezelést indokló állapot társult volna a felperes korábbi életszakaszában. Mozgásszervi panaszokra, betegségekre a betegélettörténet sem tartalmazott adatot tíz évre visszamenőleg. A szakértői vélemény szerint az a körülmény is igazolja, hogy a felperes esetében a gépkocsivezetői munkakörében korlátozó vagy kizáró feltétel nem állt fenn, hogy hivatásos jogosítványát állandóan meg kellett újítania. Ezért a szakvélemény rögzítette, hogy a baleset előtt a felperesnek már volt sorsszerű mozgásszervi betegsége (sok magasságú porckorong-meggyengülés, degeneráció) ez azonban nem okozott számára semmilyen érdemi tünetekben megnyilvánuló egészségkárosodást, és a felperes porckorongsérvének kialakulásában a baleseti eseménynek volt egyértelmű oki szerepe.

[13] A munkabaleseti jegyzőkönyv, az alperes által meghirdetett álláshirdetések tartalma, valamint tanú1 és tanú2 tanúvallomása alapján azt állapította meg, hogy a gépkocsivezetők részére az alperesnél nem volt megtiltva a rakodás, másrészt rendszeresen előfordult, hogy a gépkocsivezetőknek rakodniuk vagy közreműködniük kellett az általuk szállított áru le- illetve felrakodásában. Ezt igazolja a baleset után négy hónappal feladott alperesi álláshirdetés, amely kifejezetten tartalmazza, hogy a „munka nehéz..., a gépkocsivezetőnek kell elektromos békával az autót megrakni (kizárólag paletta), illetve az üzleteknél lerakni”. Ez a hirdetés ugyan belföldi gépkocsivezetői munkakörre szólt, de tanú2 fuvarszervező tanúvallomása szerint a rakodás szempontjából nem volt különbség a hűtős és a belföldi ponyvás teherautók között. Mindezzel cáfolást nyert a tanú azon vallomása, hogy kizárólag a felrakón, illetve a lerakón dolgozó személyek pakolnak.

[14] Az alperes által felvett munkabaleseti jegyzőkönyv tartalmát értékelve is arra a megállapításra jutott, hogy a gépkocsivezetők feladatai közé tartozott adott esetben az áru kipakolása, azaz a kézi anyagmozgatás. A munkabaleseti jegyzőkönyv „D” blokkjában rögzítésre került ugyanis, hogy a felperes sérülése a hirtelen nagymennyiségű áru mozgatása

miatt következett be, amit az utána követő hosszú vezetés súlyosbított, valamint helység³ban a raktár üzemeltetője nem biztosított a felperesnek a hideg munkavégzéshez egyéni védőeszközöket. Az alperes a baleset személyi tényezőjeként kizárólag „túlterhelésre” hivatkozott, utasításellenes, vagy a felperes munkakörébe nem tartozó feladat elvégzésére azonban nem utalt a balesethez vezető okként. A baleset kivizsgálásának eredményeként szükségesnek tartott, a hasonló balesetek megelőzésére szolgáló intézkedésként a munkabaleseti jegyzőkönyvben az alperes azt rögzítette, hogy „rendkívüli oktatás keretében ismertetni kell a munkavállalókkal, hogy amennyiben a raktár üzemeltetője nem biztosít megfelelő egyéni védőeszközt az áru kipakolásához, a munkát meg kell tagadni, valamint szükséges a kézzel való anyagmozgatás és a kézi raklapemelő teheremelés helyes módszereinek újbóli oktatása”. Figyelemmel volt arra, hogy ezekre az információkra a sofőröknek nyilvánvalóan csak abban az esetben van szükségük, amennyiben alkalmazzák, használják azt a munkavégzés során, ezek pedig szintén a gépkocsivezetők pakolási feladataira utalnak.

[15] A munkáltató kárfelelősség alóli menetesülésének feltételeit a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló vélemény alapján vizsgálta. A II.2. pontban megfogalmazottak szerint értékelte a munkáltató ellenőrzési körébe tartozó körülményeket, és rámutatott, hogy amennyiben ezek fennállnak, nincs jelentősége annak, hogy az adott körülménnyel a munkáltatónak kellett-e számolnia. Hangsúlyozta, hogy a bírói gyakorlat szerint a „kizárólagos okozás” azt jelenti, hogy a károsodás bekövetkeztében nem játszott közre a munkáltató ellenőrzési körébe tartozó hatás. hivatal² hivatal az alperes többszörös és súlyos mulasztását állapította meg számos munkavédelmi szabály megszegésével, emiatt az alperes megalapozottan nem hivatkozhatott arra, hogy a balesetet a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta.

[16] Nem találta megalapozottnak az alperes hivatkozását az előreláthatóság hiányára a bekövetkező károk vonatkozásában. Az alperesnek ugyanis számolnia kellett azzal, hogy a kézi raklapemelővel történő anyagmozgatás egészségügyi károsodással járó személyi sérülést okozhat, ezzel összefüggésben a károsodás következményének elhárítása költségekkel járhat. Azt is hangsúlyozta, hogy a bírói gyakorlat értelmében, ha a munkavállaló egészségi állapota a kártérítésre alapot adó körülmény bekövetkeztéig nem okozott vagyoni hátrányt, és a kár a munkaviszonnyal összefüggő egészségkárosodás miatt következett be, a munkáltató kártérítési felelősségét már a kár típusának előreláthatósága is megalapozza, anélkül, hogy a károkozó számolhatott-e akár nagyságrendjével.

[17] Nem látott lehetőséget a kármegosztás alkalmazására sem, a felperes tekintetében illet megalapozó vétkes közrehatást megállapítani nem tudott a bizonyítási eljárás alapján. A felperes ugyanis úgy nyilatkozott, hogy tanú² fuvarszervezővel történt telefonbeszélgetése során kifejezetten rákérdezett, hogy kell-e a helységi¹ lerakóhelyen rakodni, amelyre a fuvarszervező igennel felelt. tanú² a közigazgatási perben tanúkénti meghallgatása során erre nem emlékezett, ahogy a jelen perbeli meghallgatása során sem. Mindez azonban nem zárja ki azt, hogy ilyen történt, ugyanis amennyiben a felperes jelzése ellenére az alperes nem tudta elintézni, hogy megtörténjen a raktárban dolgozók részéről a kirakodás, akkor az árut mindenképpen a sofőrnek kellett kirakodnia.

[18] A bizonyítási eljárás eredményeképpen megállapította, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a felperest 2018. december 7-én ért balesettel összefüggésben bekövetkezett károkért.

[19] Az összegszerűség körében döntését az Mt. 169. § (1)-(3) bekezdésére, 177. §-a alapján alkalmazandó a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:522. § (1)-(2) bekezdését, 6:527. § (1)-(2) bekezdésére, 6:528. § (1)-(6) bekezdésére, 6:532. §-ára és 6:48. § (1) bekezdésére alapította. Az ápolási és gondozási többletköltség kapcsán az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy sebkötözés miatt napi egy órában volt indokolt a felperes ápolása a 2019 márciusi műtét után két hétig. Továbbá 2018. december 20-a után a műtéti és kórházi kezelésen kívüli időszakban kezdetben 2019. április 4-ig napi négy órában, majd a táppénz végéig napi két órában, a jövőre nézve napi egy órában szorul gondozásra a felperes. Ezen feladatok ellátását házastársa, tanúl tanúvallomása alátámasztotta. Az összegszerűséget a bírói gyakorlatnak megfelelően a gondozási, betegápolási feladatokat ellátó gazdasági társaságok által meghatározott díj 75 %-ában elfogadhatónak találta. A szolgálat díjszabásában a napi egy órás ápolási tevékenység díja 2.900 forint, a kétórás 4.800 forint és a négy órás 8.600 forint, ezek 75 %-a meghaladja az alperes által a garantált bérminimum, illetve a minimálbér alapján meghatározott óradíj összegét. Ezért megállapította, hogy a felperes kereseti kérelme nem tekinthető eltúlzottnak, így azzal egyezően kötelezte az alperest ezen a jogcímen a lejárt járadékok megfizetésére.

[20] A háztartási, házkörüli kisegítő többletköltség iránti kereseti kérelem vonatkozásában az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes teljes körű kisegítésre szorult 2019. április 4-ig, majd a táppénzes időszak végéig a közepesen nehéz/nehéz fizikai munkákban. Ez utóbbiakban, valamint a terhek tartását, cipelését igénylő munkafázisokban és a kényszertesthelyzetben végezhető, tartós ülőjellegű munkákban a felperes a jövőre nézve is akadályozott, és indokolt a kisegítő igénybevétele. tanúl tanúvallomása alátámasztotta, hogy a felperes a nagyobb, nehezebb háztartási munkákat (nagytakarítás, bútortologatás, függönyleszedés) végezte, ellátta a házkörüli teendőket, gondozta a kertet, amely munkákban a baleset után ismerősök, szomszédok segítségét veszik igénybe, illetve a háztartási munkákat a házastársa végzi.

[21] Figyelembe vette, hogy a baleset előtt a felperes átlagosan havi 16 napot külföldön tartózkodott, értékelte, hogy a nehezebb takarítási munkák, illetve a kerti munkák idényjelleggel merülnek fel, így részben eltúlzottnak találta a felperes követelését. Ezért havi szinten 15 nap alapulvételével a táppénzes időszak lejártá után 2021. január 1-jétől napi egy órában fogadta el ezen a jogcímen a felperes kereseti kérelmét megalapozottnak. 2018. december 20. és december 31. között (11 nap x 3 óra x 794 forint) 26.202 forint, 2019. január 1. és április 4. között (46 nap x 3 óra x 857,- forint) 118.266 forint, 2019. április 5. és december 31. között (135 nap x 2 óra x 857 forint) 231.390 forint, 2020. január 1. és december 31. között (182 nap x 2 óra x 926 forint) 337.064 forint, 2021. január 1-jétől 2022. október 31-ig (334 nap x 1 óra x 963 forint) 321.642 forint, 2022. november 1-jétől (15 nap x 1 óra x 963 forint) 14.445 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

[22] A közlekedési többletköltség körében megállapította, hogy annak indokoltságát az igazságügyi orvosszakértő vélemény alátámasztotta. Eszerint 2020. szeptember 17-ig a közlekedésben a felperes kisegítésre szorult, a tömegközlekedési eszközzel és kerékpárral történő közlekedése tartósan és végleges jelleggel akadályozottá vált, a távolabbi utazások során a jövőre nézve is kisegítőre szorul. tanúl tanúvallomása alapján 2020. december 31-ig a kereseti kérelemmel egyezően 419.596 forint megfizetésére kötelezte az alperest, mivel a gépkocsival megtett utak száma és távolsága alapján felmerült üzemanyag és kísérő többletköltség indokolt volt. 2021. január 1-jétől havi egy háziorvosi szolgáltatás (helység7) és havi egy gyógyfürdő (helység8) és a kisebb helyközi távolságokkal összefüggésben felmerült költségigényt 10.000 forintban találta megalapozottnak. A szakértői vélemény szerint a felperes esetében indokolt a rendszeres úszás és a gyógyfürdő kúraszerű időszakos igénybevétele, ezért 2020. november 1. és 2021. január 31. között – a kereseti kérelemtől eltérően – havi 2.400 forinttal, 2021. február 1. és 2022. október 31. között 21 hónapra havi 1.800 forinttal számolta a járadék összegét, és 2022. november 1-jétől havi 1.800 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

[23] A felperes orvosi költségeinek indokoltsága körébe megállapította, hogy a felperes fájdalmai miatt a mielőbbi vizsgálat és kezelés megkezdése végett elfogadható és indokolt volt az, hogy hazaérkezését követően 2018. december 21-én röntgen és ortopédiai szakorvosi vizsgálaton és 2019. január 3-án gerincgyógyászati szakorvosi vizsgálaton vett részt, melyek költsége összesen 58.000 forintot tett ki. Úgy foglalt állást, hogy mindezzel a felperes a kárenyhítési kötelezettségét nem sértette meg, figyelemmel arra, hogy a háziorvos 2019. január 7-e előtt szakorvosi vizsgálatra időpontot kérni nem tudott.

[24] A felperes munkaszerződéséből és bérjegyzékének adataiból megállapította, hogy a felperes káresemény utáni jövedelme nem érte el az azt megelőző jövedelmét. A jövedelemkiesés oka a felperesnek nem volt felróható. Figyelembe vette, hogy a felperes nem vitatottan a külföldi munkavégzésre figyelemmel annak időtartamára napidíjban részesült. Ennek összege a külföldi kiküldetéshez kapcsolódó elismert költségekről szóló 285/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet 1. §-a, és a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja.tv) 3. számú melléklet II. fejezet 7. pont a) alpontja alapján a nemzetközi közúti árufuvarozásban és személyszállításban gépkocsivezetőként és árukísérőként foglalkoztatott magánszemély esetében napi 60 eurónak megfelelő forintösszeg. Hangsúlyozta, hogy az ítélkezési gyakorlat alapján (EBH2000.251., Mfv.II.10.444/2001/7.) a munkavállalók számára az elvégzett munkára tekintettel adott juttatás munkabérnek tekinthető annak elnevezésétől függetlenül. Amennyiben ugyanis a költségtérítés egészéről, vagy egy részéről egyértelműen megállapítható, hogy annak rendeltetése nem a költségek megtérítése, hanem a munkaviszonyon alapuló személyes közreműködés, a végzett munka anyagi elismerése, akkor azt ténylegesen munkabérnek kell tekinteni. Utalt az ezzel egyező európai uniós bírósági jogértelmezésre (ügyszám519. számú, az cég1 kontra Rapid Sped Fuvarozási és cég3 ügyben hozott ítélet). Hangsúlyozta továbbá, hogy a költségtérítésnek az a része, amely meghaladja az átlagos és szokásos kiadásokat, munkabérjellegű járandóságnak vehető figyelembe (BH1995.319., BH2000.567., Mfv.II.10.383/2008/3.).

[25] Értékelte a felperes személyes előadását, amely szerint a külföldi fuvarfeladatok során szállással kapcsolatos költsége nem merült fel, mivel a kamionban aludt annak őrzése miatt, illetve a fagyasztóládában otthonról magával vitt élelmiszert fogyasztotta, abból magára főzött, ezáltal a napidíj 90 %-át meg tudta takarítani. Rögzítette, hogy az alperes a felperes ezen tényállításait vitató nyilatkozatot nem tett. A bérjegyzékekből megállapítható volt, hogy az alperes a napidíj maximális összegét fizette ki, amely a nettó minimálbér három-négyszeresét is kitette. Figyelembe vette, hogy az alperes az álláshirdetésekből is azt rögzítette, hogy a napidíjat, illetve annak egy részét munkavégzés ellentételezéseként fizeti. Mindezekből megállapította, hogy a felperes részére kifizetett napidíj túlnyomó része a rendeltetését tekintve a munkabér funkcióját töltötte be, ugyanakkor értékelte, hogy a felperesnél az otthonról hozott élelmiszer megvásárlása is költségként merült fel, így a napidíj 80 %-át tekintette akként, amely nem a külföldi tartózkodással kapcsolatos kiadások ellentételezését szolgálta.

[26] Az alperes által közölt adatok és az F/25 alatti szerv igazolás alapján megállapította, hogy a felperes 2019-ben bruttó 5.956.180 forint munkabérre lett volna jogosult $[12 \text{ hó} \times (\text{br. } 149.000 \text{ forint} + \text{br. } 15.000 \text{ forint}) = \text{br. } 1.968.000 \text{ forint} + 8 \text{ hó} \times 16 \text{ nap} \times 46,4 \text{ EUR} + 4 \text{ hó} \times 16 \text{ nap} \times 48 \text{ EUR}]$ (a 2019. évi MNB átlagos árfolyam – 324,77 forint – alapján ez összesen nettó 2.926.565 forint, amelynek bruttó összege 3.988.180 forint $(2.926.565 \text{ forint} \times 1,15 \times 1,185)$). Megtérült számára baleseti táppénz címén bruttó 1.863.510 forint, így a különbözet 4.092.670 forint, amelynek a 18,5%-os járulékkal csökkentett összege 3.335.526 forint.

[27] 2020-ban a felperes bruttó 6.498.140 forint munkabérre lett volna jogosult $[12 \text{ hó} \times (\text{br. } 161.000 \text{ forint} + \text{br. } 15.000 \text{ forint}) = \text{br. } 2.112.000 \text{ forint} + 12 \text{ hó} \times 16 \text{ nap} \times 48 \text{ EUR}]$ (a 2020. évi MNB átlagos árfolyam – 349,24 forint – alapján ez összesen nettó 3.218.595 forint, amelynek bruttó összege 4.386.140 forint $(3.218.595 \text{ forint} \times 1,15 \times 1,185)$). Megtérült számára baleseti táppénz címén bruttó 1.995.052 forint, így a különbözet 4.503.088 forint, amelynek a 18,5%-os járulékkal csökkentett összege 3.670.015 forint.

[28] 2021-ben a felperes bruttó 6.691.240 forint munkabérre lett volna jogosult $[12 \text{ hó} \times (\text{br. } 167.400 \text{ forint} + \text{br. } 15.000 \text{ forint}) = \text{br. } 2.188.800 \text{ forint} + 12 \text{ hó} \times 16 \text{ nap} \times 48 \text{ EUR}]$ (a 2021. évi MNB átlagos árfolyam – 358,5 forint – alapján ez összesen nettó 3.303.936 forint, amelynek bruttó összege 4.502.440 forint $(3.303.936 \text{ forint} \times 1,15 \times 1,185)$). Megtérült számára rokkantsági ellátás címén bruttó 791.400 forint $(12 \times \text{br. } 65.950 \text{ forint})$, illetve az új munkahelyén elért munkabére, amely br. 1.700.000 forint volt, így a különbözet 4.199.840 forint, amelynek a 18,5%-os járulékkal csökkentett összege 3.422.870 forint.

[29] 2020. október 31-ig a felperes bruttó 6.092.300 forint munkabérre lett volna jogosult $[10 \text{ hó} \times (\text{br. } 200.000 \text{ forint} + \text{br. } 15.000 \text{ forint}) = \text{br. } 2.150.000 \text{ forint} + 10 \text{ hó} \times 16 \text{ nap} \times 48 \text{ EUR}]$ (a 2021. évi MNB átlagos árfolyam – 376,68 forint – alapján ez összesen nettó 2.892.900 forint, amelynek bruttó összege 3.942.300 forint $(2.892.900 \text{ forint} \times 1,15 \times 1,185)$). Megtérült számára rokkantsági ellátás címén bruttó 659.500 forint $(10 \times \text{br. } 65.950 \text{ forint})$,

illetve az új munkahelyén elért munkabére, amely br. 2.500.000 forint volt, így a különbözet 2.932.800 forint, amelynek a 18,5%-os járulékkal csökkentett összege 2.390.232 forint.

[30] A felperesnek az alperesnél elérhető havi jövedelme 2022. novemberétől bruttó 609.230 forint lett volna [br. 215.000 forint + (16 nap x 48 EUR = nettó 768 EUR, amely a 2022. évi MNB átlagos árfolyam – 376,68 forint – alapján nettó 289.290 forint, amelynek bruttó összege 394.230 forint)]. Ebből az összegből a bíróság levonásba helyezte a felperes számára rokkantsági ellátás és munkabér címén máshonnan megtérült juttatás bruttó összegét, amelynek különbözete és a 18,5%-os járulékokkal csökkentett összege 239.025 forint (293.280 forint x 0,815).

[31] Jövedelemveszteségi járadék címén 2019. január 1. és 2022. október 31. napja közötti időre összesen 12.818.624 forint lejárt járadék, 2022. november 1-jétől a felperes öregségi nyugdíjkorhatárának eléréséig havi 239.025 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

[32] A felperes sérelemdíj iránti igényét a Ptk. 2:42. § (1)-(2) bekezdése, 2:43. § a) pontja és 2:52. § (3) bekezdése alapján bírálta el. Figyelembe vette a felperes életkorát, az egészségi állapotára vonatkozó szakértői megállapításokat, a 30 %-os mértékű baleseti egészségkárosodást, amely súlyos egészségromlásnak felel meg, a kialakult maradványállapotot, emiatti életvitelbeli nehezítettséget, azt, hogy a panaszok, a tünetek az életkor előrehaladtával kiújulhatnak és fokozódhatnak, valamint a sérelemdíj magánjogi büntetőfunkcióját is. E tekintetben értékelte, hogy a balesettel összefüggésben nem kizárólag a munkáltató objektív kártérítési felelőssége volt megállapítható, hanem a közigazgatási perben jogerőre emelkedett ítélet szerint az alperes számos munkavédelmi szabályszegése is megállapítást nyert.

[33] A pertárgy értékét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 21. § (1) és (3) bekezdése alapján állapította meg 34.532.441 forintban. Rögzítette, hogy a felperes 73 %-ban minősült pernyertesnek, így a Pp. 83. § (1)-(3) bekezdései és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelt 2. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján határozott a perköltség összegéről. Az alperest a pervesztes rész vonatkozásában kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (2) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti illeték viselésére, míg a felperes terhére eső rész vonatkozásában megállapította, hogy az a munkavállalói költségkedvezményre való jogosultság folytán az állam terhén marad.

Az alperes fellebbezése

[34] Az alperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az

elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Egyben első- és másodfokú perköltségigényt is előterjesztett.

[35] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta az Mt. 166. § (1) és (2) bekezdését, 167. § (1) és (2) bekezdését, valamint a 169. § (1)-(4) bekezdéseit, illetve a Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti eljárási jogszabályt. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdésében jelölte meg.

[36] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás körében kifogásolta a fel- és lerakódásra vonatkozó alperesi gyakorlatként rögzített megállapításokat. Azt hangsúlyozta, hogy mindezek pusztán a felperes állításai voltak, és a periratok nem támasztották alá. A fuvarkeretszerződésből és a fuvarmegrendelésből, valamint a fuvarozásra irányadó jogszabályokból az a következtetés vonható le, hogy a nemzetközi forgalomban foglalkoztatott sofőröknek, így a felperesnek sem volt a feladata, hogy az áru fel- és/vagy lerakódását elvégezze. Kizárólag az általa szállított áru biztonságos ki- és berakodásáról (amely nem tevékeny magatartás) és a rakomány megfelelő rögzítéséről kellett gondoskodnia. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a tényállásban arról nem tett említést, hogy nem adott utasítást a felperesnek arra nézve, hogy a helységi rakodón magának kellene rakodnia.

[37] Álláspontja szerint a felperes az őt ért károk bekövetkezésében közrehatott, amit az elsőfokon eljáró bíróság nem vett figyelembe, ugyanis úgy végzett rakodási tevékenységet, hogy arra a munkáltató nem utasította. Másrészt 2018. december 10-én egy újabb, többhetes nemzetközi fuvarfeladat elvégzését vállalta. Ez utóbbi nem kizárt, hogy negatívan hatott a később megállapított egészségkárosodásra és annak mértékére. Iratellenes az az ítéleti megállapítás is, hogy rendszeresen előfordult az, hogy a gépkocsivezetőknek rakodnia kellett. Tanúvallomás ezt a felperesi állítást nem támasztotta alá, és a rakodási feladatok elvégzésének elvi lehetőségét megjelenítő, az álláshirdetésekben szereplő, „a munka nehéz” kitételből mindezt levezetni nem lehet. Ez utóbbi nem a rakodásra vonatkozó feladatra utal, hanem arra, hogy a munkát magányosan, a családtól távol, egy néhány négyzetméteres alapterületű, folyamatosan mozgó fülkében kell végezni magas koncentráció mellett.

[38] A tényállás abban a tekintetben sem tisztázott, hogy a felperes sérülése mikor keletkezett, a helységi fuvar, vagy a munkabaleseti jegyzőkönyvben szereplő helységi fuvar során. Ezt a körülményt a közrehatás és a kármegosztás szempontjából is vizsgálni kellett volna, ezért az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény kiegészítésére vonatkozó bizonyítási indítványt megalapozatlanul utasította el. Tévedett továbbá az elsőfokú bíróság, amikor tanú2 közigazgatási és jelen perben tett tanúvallomásából azt a következtetést vonta le, hogy a címzett rakodásának elmaradása miatt biztosan a felperesnek kellett volna kirakodnia. Ilyen állítást a tanú nem tett, az sem nyert igazolást, hogy a felperes a rakodásra telefonbeszélgetés során rákérdezett volna. A perben rendelkezésre álló keretszerződés egyértelműen igazolta azt, hogy a rakodás kizárólag a feladó/címzett feladata volt.

[39] A perben becsatolt bizonyítékok elsődleges azt igazolják, hogy a munkáltató az Mt. 166. § (2) bekezdése alapján mentesül a kártérítési felelősség alól. A felperes munkaszerződése, munkaköri leírása és a fuvarmegrendelés alapján sem volt köteles a rakodási tevékenységre, tanú2 tanú is úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a feladó, vagy a címzett a szerződéssel ellentétesen rakodásra szeretne volna rábírní a sofőröket, ezt az előre nem látható körülményt haladéktalanul jelezni kellett a fuvarszervező felé, annak érdekében, hogy ezt a kérdést a megrendelővel egyeztetni tudja. Mindezek elmaradása a munkaszerződés vétkes megszegésének minősül. A munkáltatónak nem is kellett számolnia azzal, hogy a felperes egy multinacionális cég nemzetközi logisztikai bázisán ki- és berakodási tevékenységet végez, ezért a rakodáshoz szükséges munkavédelmi eszközöket a fuvarfeladathoz nem is kellett biztosítania. Ezen bizonyítékokból pedig az a következtetés is levonható, hogy a kárt kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása okozta, hiszen a rakodási tevékenységet saját kockázatára, saját egészségét veszélyeztetve végezte el annak érdekében, hogy minél hamarabb hazaindulhasson.

[40] Az elsőfokú bíróság hibásan a kármegosztás elvét sem alkalmazta, mivel a felperesi vétkes magatartásként és a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásaként minősül az, hogy a felperes fájdalmai ellenére nem ment orvoshoz és nem íratta ki magát táppénzre azért, hogy a napidíjban részesülhessen a karácsonyi ünnepek előtti dél-európai fuvarkör teljesítése után. A kármegosztás és a kártérítés mértéke megállapításának bizonyításához – figyelemmel az Mt. 169. § (4) bekezdésére – indokoltnak tartotta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

[41] Az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési elemek összecszerűségét jogalap nélkülinek, bizonyítatlannak és eltúlzottnak találta.

[42] A sérelemdíj mértékét álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az egészségkárosodás mértékére, és arra figyelemmel is hibásan állapította meg, hogy a jogviszony megszűntetésekor 853.600 forintot megfizetett a felperes részére. Ez utóbbi alátámasztásául csatolta a fellebbezés mellékleteként a bérszámfejtő lapot. Sérelmesnek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság kétszeresen értékelte a sérelemdíj meghatározása kapcsán a közigazgatási perben jogerősen megállapított munkavédelmi szabályszegések következményeit. Mindezek a sérelemdíj mérséklésére adnak alapot.

[43] A gondozási többletköltség, valamint a háztartási, házkörüli, és kerti kisegítő igénybevételevel kapcsolatos többletköltség körében megítélt járadék összegét szintén eltúlzottnak találta a rászorultságként figyelembe vett időtartamok okán, és kérte annak mérséklését.

[44] Érvelése szerint a – helyesen – jövedelempótló járadékot több okból is jogellenesen ítélte meg az elsőfokú bíróság a felperes részére. Egyrészt arra hivatkozott, hogy a napidíjak elsősorban költségtérítésnek minősülnek, ezért az Mt. 169. § (4) bekezdése

alapján azt figyelmen kívül kell hagyni az elmaradt munkabér számításánál, ahogy azaz EBH2000.251. számú döntésből is kitűnik. A felperes nemzetközi tehergépjármű-vezetői munkaköréhez kétségtelenül hozzátartozott a külföldön történő munkavégzés, részére a munkavégzés kapcsán felmerülő többletköltségek fedezésére az évek során napi 48-60 eurónak megfelelő forint összeget fizetett. Ezzel a nyugat-európai – köztudomásúan – magasabb árszínvonal miatti többletköltségeket kompenzálta és nem munkabérként fizette meg a felperesnek. A felperes új munkaviszonyában elért jövedelme a rokkantsági ellátásként kapott összeggel együtt meghaladta az alperesnél elért jövedelmét, így kár jövedelemkiesés miatt nem érte. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a külföldi munkavégzés többletköltségeit, illetve jövedelmet képező része tekintetében tételes bizonyítási eljárást kellett volna az elsőfokú bíróságnak lefolytatnia. Nem fogadható el a felperes előadása szerinti 90 %-os mértékben, sem a mérlegeléssel megállapított 80 %-os mértékben az elmaradt munkabér meghatározása során az összecszerűség. Érvelése szerint életszerűtlen is az, hogy akár a napidíj 10 vagy 20 %-a az az összeg, amit a külföldi tartózkodással kapcsolatban felmerülő többletköltségek ellensúlyozásaként lehet figyelembe venni, különös tekintettel arra, hogy a felperes alpbérként a magyar minimálbért kereste. Ekörben utalt arra, hogy külföldön egy presszókávé legalább 2 euró, mosdóhasználat 1 euró, egy zsemle 25-30 eurocent költséget jelent, ahogy az otthonról hozott élelmiszereknek is többletköltsége van. Ezért életszerűtlen és nem bizonyított, hogy a felperes a napidíjából csak napi 12 eurót, azaz 16 nap külföldi tartózkodás alatt csak 192 eurót költött külföldi többletköltségeire.

[45] Az álláshirdetések nem alkalmasak annak igazolására, hogy munkáltatóként a munkavállalókkal milyen tartalommal állapodott meg, figyelemmel arra, hogy a munkaszerződés írásbeliséghez kötött. Ezért az ítélet hatályon kívül helyezése indokolt. Másodlagosan az elsőfokú ítéletben megállapított összegeket felülbírálv a napidíj 10 %-át kérte olyan mértéknek megállapítani, amely nem a felperes külföldi tartózkodásával kapcsolatos költségek ellentételezésére szolgált.

[46] Mindezekon túl rámutatott, hogy a pontosított kereseti követelésekhez viszonyítottn a felperes csak 66 %-ban (23.125.723 forint erejéig) lett pernyertes, ezért indokolt a felperesnek járó perköltség leszállítása is.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[47] A felperes az érdemben helyes, a jogszabályoknak és a kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelő elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[48] A jogalap körében hangsúlyozta, hogy nem hagyható figyelmen kívül az, hogy az alperes többszörös és súlyos mulasztását és számos munkavédelmi szabály megszegését állapította meg a közigazgatási perben meghozott jogerős ítélet, még ha az elsőfokú bíróságot ezek a ténymegállapítások nem is kötötték.

[49] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy bevett szokás volt az alperesnél az, hogy amennyiben a fogadó cég munkatársai nem pakolták le az árut, azt a sofőrnek kellett megtennie. Hangsúlyozta, hogy telefonon tanú2 fuvarszervező egyértelműen közölte, hogy az árut „nekem kell lerakodnom”. Ezzel szemben az alperes teljesen életszerűtlenül azt kívánja igazolni fellebbezésében, hogy 58 évesen, 576 kilométer levezetése után a munkaideje 10-13. órájában összesen 38.000 kilogramm árut szabad akaratából mozgatott, pusztán azért, hogy „hamarabb hazaérjen”. Mindez a valósággal szöges ellentétben áll. Az alperesi utasításra végzett rakodási tevékenységet igazolja a hatósági eljárás, illetve a közigazgatási per iratanyaga, és alátámasztja az a körülmény is, hogy az alperes a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltése után sem hivatkozott szabálytalan, utasításellenes munkavégzésre. Fenntartotta azt a személyes előadását is, hogy az alperes a 2019 januári peren kívüli egyeztetések során sem hivatkozott, arra, hogy tilos lett volna rakodni. Mindezeket tanú1 tanúvallomása is igazolja. Továbbá tanú2 tanúként úgy nyilatkozott, hogy ehelység10talan nem volt „hallatlan dolog” az, hogy az alperes alkalmazásában álló sofőrök rakodási-pakolási munkát is végeztek.

[50] Minden észszerűséggel szembenáll az, hogy a 40 kamionnal fuvarozást végző alperesi cég azt állítja, hogy nincs tudomása arról, hogy a sofőrökkel éppen mi történik, és éppen rakodnak-e vagy sem. Az alperesnek kötelessége volt felügyelni és ellenőrizni a munkavégzést, megkövetelni a munkavédelmi szabályok betartását, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit biztosítani, ez ugyanis jogszabályi kötelezettsége. Az alperes az ellenőrzési kör fogalmát indokolatlanul és helytelenül szűkítően értelmezte, és gyakorlatilag a munkavégzés minden kockázatát a munkavállalóra telepítette. tanú2 tanú maga is elismerte, hogy többször előfordult, hogy a sofőrök rakodni kényszerültek, ellenben az alperes semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatott arra, hogy az objektív kárfelelősség alóli mentesülését alátámassza. Mindezek alapján a kártérítési felelősség jogalapja körében helytálló döntést hozott az elsőfokú bíróság.

[51] A baleset után végzett fuvarfeladatok kapcsán hangsúlyozta, hogy a 2018. december 10-én elvállalt helység3i fuvarfeladatot az alperes kifejezett utasítására végezte azt követően, hogy előtte jelezte panaszait az alperesnek és kérte a munkabaleseti jegyzőkönyv felvételét. Az alperes ellenben nem közölte, hogy helység11ben rakodni kellene, az csak a helyszínen derült ki, hogy a fogadó cég nem tudja az árut lerakodni, emiatt utasítást adott az alperes az ismételt rakodásra. Ezt követően pedig újabb és újabb fuvarfeladatokra utasította. tanú2 tanúvallomása, az orvosi iratok és az orvosszakértői vélemény kétséget kizáróan cáfolja, hogy a nem a helység1i fuvarfeladat során sérült meg. Ezért egészségi állapota és annak romlása nem eshet a terhére.

[52] Az alperes megalapozatlanul kifogásolta fellebbezésében a napidíjjal kapcsolatos elsőfokú döntést. Az ítélezési gyakorlatot és az Európai Unió Bíróságának jogértelmezését helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság. Helyesen értékelte, hogy az alperesi társaság a munkabér körébe sorolta a napidíjat az álláshirdetések során. Nem kellett tételesen vezetni költségeit, a tényleges költségektől függetlenül a külföldi munkával töltött napok

alapján részesült állandó összegű napidíjban. Ezt az alperes sem cáfolta. Teljesen életszerűtlen lenne az, hogy a nemzetközi fuvarokat minimálbérért vállalta volna. A napidíj pontos ismeretében vállalta a munkát az alperesnél, és igyekezett azt megspórolni azért, hogy egyedüli családfenntartóként havi jövedelme minél magasabb legyen. Hideg élelmiszert vitt a külföldi utakra, főzött magára, és a kamion fülkéjében aludt, mindezt felesége tanúvallomása teljeskörűen alátámasztotta. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokat helyesen értékelve állapította meg a keresetvesztés összegét, és abból helyesen helyezett levonásba 20 %-os mértéket, mint a költségeire nyilvánvalóan felmerült kiadásokat. Az alperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő a napidíjból a költségek fedezésére fordított rész vonatkozásában, a tényleges költségek igazolása azért sem várható el, mert azt az alperes maga sem kérte a jogviszony fennállta alatt.

[53] Az összecszerűség körében az alperes a fellebbezésében új tényeket nem állított, és bizonyítási indítványt sem tett, az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Felülmérlegelésre vonatkozó körülményt a fellebbezés nem jelölt meg. A csatolt bérszámfejtő lapból kitűnik, hogy az alperes a munkaviszony megszüntetésekor az Mt. 80. § (2) bekezdésében rögzített jogszabályi kötelezettségeinek tett eleget. A kifizetett összeg nem számítható be a sérelemdíjba, és a kártérítési jogcímekbe sem.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[54] A fellebbezés nem alapos.

[55] A másodfokú bíróság a Pp. 370. §-a és 371. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül az elsőfokú ítéletet, a fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érintette.

[56] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a bizonyítékokat helytállóan értékelte és a jogszabályoknak megfelelő, érdemben helyes döntést hozott. Indokolásával a másodfokú bíróság teljeskörűen egyetértett, így azok megismétlése nélkül a fellebbezés kapcsán kizárólag az alábbiakat emeli ki.

[57] Az Mt. 166. § (1) bekezdése értelmében a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt, és a (2) bekezdés rendelkezik arról, hogy e felelősség alól hogyan mentesülhet a munkáltató. A munkáltató kártérítési felelőssége objektív, ahogy azt helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, és csak akkor van lehetősége a munkáltatónak a mentesülésre, ha bizonyítja, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, illetve abban az esetben, ha a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[58] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegeléssel állapította meg, hogy a kártérítési felelősség alóli mentesülés konjunktív feltételei a perbeli esetben nem álltak fenn, és megfelelően határozta meg az alperest terhelő marasztalási összegeket is.

[59] Így helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat és vonta le azokból azt a következtetést, hogy a gépjárművezetők feladatát képezte az áruk fel- és lepakolása a fuvarfeladatok teljesítése során, amennyiben a feladó, illetve a fogadó cég alkalmazottai azt nem végezték el. A másodfokú bíróság kiemeli a munkabaleseti jegyzőkönyv tartalmát, amelyben nincs említés munkakörbe nem tartozó feladatról. Ezzel ellentétben a hasonló balesetek elkerülése érdekében szükséges intézkedések részben írtak éppen annak az ellenkezőjére utalnak, azaz arra, hogy a rakodás szükségesség esetén a gépjárművezetők feladata volt, ha azt a le- vagy felrakóhelyen nem végezték el. A munkabaleseti jegyzőkönyvet az alperes aláírta, ezzel elismerte, elfogadta az abban foglaltakat.

[60] A munkabaleseti jegyzőkönyv tartalmából kétségtől megállapítható, hogy a baleset 2018. december 7-én 33 paletta áru rakodásakor következett be, a helységi fuvarfeladat teljesítése során. A sérülés okaként fizikai megerőltetés, kézi raklapemelővel emelés, cipelés került rögzítésre. A munkabaleseti jegyzőkönyv G pontjában az alperes a perbeli balesethez hasonló balesetek megelőzése végett a kioktatás körében a kézzel való anyagmozgatás és a kézi raklapemelő teher emelés helyes módszereinek újbóli kioktatását és az áru kikapolásához az egyéni védőeszköz biztosításának elmaradásának esetére a munkavállalók munkamegtagadására vonatkozó köztelelezettségét hangsúlyozta. A munkáltató ezzel nem azt állította, hogy önmagában a rakodást kell megtagadniuk a gépkocsivezetőknek, hanem csak akkor kell ezt tenniük, ha nem biztosítanak hozzá védőeszközt, és a rakodómunka helyes technikájának ismételt kioktatását kell megtenni.

[61] Ez a bejegyzés nyilvánvalóan azt jelenti, hogy a gépkocsivezetők esetében ezek a veszélyek fokozottan fennállnak és az említett ismeretekre azért van szükségük, mert a munkájuk során előfordulhat alkalmazásuk, ahogy azt a Budapest Környéki Törvényszék a ügyszám4/6. számú ítéletében megállapította. Ezért megalapozatlanul állította az alperes a fellebbezésében, hogy a gépkocsivezetők fel- és lerakodására vonatkozó gyakorlatra az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a tényállást. Az alperes nem bizonyította a perben, hogy kifejezetten megtiltotta a munkavállalók részére a pakolást, illetve a rakodást. A közigazgatási perben tanú3 tanúvallomásában elmondta, hogy „valóban van olyan paritás, hogy a pótkocsi széléig ki kell húzni az árut, a rakományt” (ügyszám/12. jegyzőkönyv 4. oldal 7. bekezdés).

[62] A 2018. december 7-én történt rakodás kapcsán ennek megfelelően állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek ebben az esetben is rakodnia kellett, ez a munkakörébe tartozott. Az elsőfokú bíróság okszerű következtetése cáfolatára tanú2

vallomása nem volt alkalmas, mivel a tanú nem azt állította, hogy a felperes nem jelezte a helységi fuvar során a rakodás szükségességét, csupán úgy nyilatkozott, hogy arra nem emlékszik, ami nem zárja ki, hogy ez a nyilatkozat elhangzott a felperes részéről. Ezért nem volt helytálló az alperes hivatkozása, hogy a felperes a munkáltató tudtán kívül, saját elhatározásából és a „nem várt esemény” jelzésének elmulasztásával végezte el az áru rakodását, amely miatt egészségkárosodása bekövetkezett.

[63] A rakodási munkafolyamat a munkáltató ellenőrzési körébe tartozó volt, arra ráhatással bírt, az anyagmozgatás kapcsán bekövetkező sérülésekkel számolnia kellett, ahogy az a munkabaleseti jegyzőkönyvből is kitűnik és amelynek bekövetkezését el tudta volna kerülni. Ezért az alperes nem mentesülhet a felelősség alól az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pont alapján. Azt is helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a közigazgatási eljárásban jogerősen megállapított munkavédelmi szabályszegések kizárják az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kizárólagos elháríthatatlan munkavállalói magatartást is. A munkáltató a fentiek alapján tudott arról, hogy munkavállalója rakodási tevékenységet is végezhet egy-egy fuvarfeladat teljesítése során és nem rendkívüli, előre nem várt eseményként jelentkezett ez a feladat.

[64] A kármegosztásra is megalapozatlanul hivatkozott az alperes. A munkabaleseti jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a felperes a helységi fuvart követően 2018. december 10-én hétfőn reggel jelezte a fuvar szervezőjének a sérülését, elmondta, hogy fáj a lába és a csípője. Ezzel egybehangzó volt a jelen perben tett nyilatkozata is, és a sérülés bejelentését tanú2 tanúvallomásában elismerte. A munkáltató ennek ellenére utasította az helységi3i, illetve a további fuvarfeladatok elvégzésére. A fuvar szervezője tanú2 tanúként a közigazgatási perben úgy nyilatkozott, hogy tudomással bírt arról is, hogy az osztrák lerakóhelyen a felperes rakta le az árut. A felek közötti 2019. január havi, a baleset kivizsgálásával kapcsolatos e-mail levelezésből szintén kitűnik, hogy a felperes a sérüléséről az első munkanapján tájékoztatta a munkáltatóját. Figyelemmel arra, hogy a felperes a sérülés bejelentését követően munkáltató utasítására kezdte el az újabb munkafeladatot, ezért az alperes alappal sem a kártérítési felelősség alóli kimentésre, sem a kármegosztásra nem hivatkozhatott.

[65] Az összecszerűség körében szintén megalapozatlanul kifogásolta az alperes a fellebbezésében megjelölt jogcímek esetében az elsőfokú ítéletet. Az elsőfokú bíróság a gondoási többletköltség, háztartási, házkörűli és kerti kisegítő igénybevételével kapcsolatos többletköltségek címén járó juttatások kapcsán is megalapozott döntést hozott. Az alperes a fellebbezésében kizárólag a marasztalás eltúlzott voltára hivatkozott a figyelembe vett napi időtartamok mennyisége miatt. Az előbbieik indoklottsága orvosszakértői kérdésnek minősül, míg a tényleges felmerülést a félnek kell bizonyítania, aminek a perbeli esetben a felperes eleget tett, hiszen a házastársa nyilatkozott ebben a vonatkozásban. A figyelembe vett időtartamokat az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján határozta meg, a szakértői vélemény aggálytalannak minősült, azt az alperes sem vitatta, így a szakkérdésben adott megállapításokra helytállóan alapította döntését az elsőfokú bíróság. Az indokolásában arra is kitért, hogy a felperes házastársának a vallomása alapján vette azt figyelembe, hogy a felperes a háztartási munkákba besegített, illetve házkörűli munkákat is ellátott. Figyelemmel volt ezen kívül a felperes átlagos 16 napos külföldi tartózkodására, ezért

vett alapul havi 15 napot a számításnál. A fellebbezésben hivatkozottak mindezek miatt az elsőfokú ítélet megváltoztatására kellő alapul nem szolgáltak, ezért felülmérlegelésre a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

[66] A felperes részére a külföldi utak során, a külföldön tartózkodás idejére megfizetett napidíjnak a munkabérbe való beszámítása kapcsán is helytálló, a kialakult ítélkezési gyakorlatnak maradéktalanul megfelelő megállapításokat tett az elsőfokú bíróság. A jövedelempótló járadékkal összefüggésben az elsőfokú bíróság megalapozottan indult ki a bírói gyakorlatra is figyelemmel a felperes részére kifizetett napidíj tényleges rendeltetéséből, és helytálló indokolással rögzítette, hogy a napidíj a perbeli esetben nem a ténylegesen felmerült költségek fedezésére szolgált, hiszen azzal nem kellett a felperesnek elszámolnia. Helyesen utalt arra, hogy a napidíjnak az a része, melyet a felperes nem a külföldi tartózkodással felmerülő többletköltségei kompenzálására fordított, munkabér jellegű juttatásnak minősül. Az elsőfokú eljárásban az alperes nem vitatta a felperes által meghatározott beszámítani kért százalékos mértéket, azt, hogy a napidíj mely részét használta költségre, e körben bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A perfelvételi eljárás befejezését követően utóbb, így a fellebbezési eljárásban a Pp. 373. §-a alapján mindezek vitatására jogszerű lehetősége már nem volt. Arra is helytállóan volt figyelemmel az elsőfokú bíróság, hogy az utazásokhoz kivitt élelmiszereknek is volt költsége, ezért helyesen határozta meg a 80-20 %-os arányt. Mindezek miatt az alperes eljárási jogszabálysértésre alaptalanul hivatkozott, az általa megjelöltek az ítélet hatályon kívül helyezésének jogszerű alapjául nem szolgálhattak.

[67] Az alperes a sérelemdíj összegének eltúlzott voltát a közigazgatási határozattal kiszabott munkavédelmi bírság kétszeres értékelése miatt állította, azonban az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a határozatban feltárt szabálytalanságokat is rögzítette ítéletében, kétszeres értékelésnek nem minősül. A közigazgatási és a kártérítési eljárás ugyanis két külön eljárás, melyekben eltérő szabályok alapján döntenek a bíróságok a felelősség megállapításáról. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az eset összes körülményének helytálló mérlegelésével döntött a sérelemdíj mértékéről is. Figyelembe kellett venni a sérelemdíj összegének meghatározásakor, hogy a sérelemdíj az ember személyisége, értékminősége változásának kompenzálására hivatott, amely jellegét tekintve egy kárpótlás, egy elégtétel kíván lenni az elszenvedett nem vagyoni hátrányért. A Ptk. 2:52. §-a alapján a sérelemdíj összecszerűségének egyik szempontrendszere a felróhatóságnak a mértéke és figyelembe kellett venni a sérelemdíj kettős funkcióját, azt, hogy magánjogi büntetésként visszatartó erővel kell bírnia a további jogsértések megelőzése érdekében. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásakor a releváns körülményeket helyesen értékelte, annak felülmérlegelésére és a sérelemdíj leszállításához az alperes által előadottak kellő alapul nem szolgáltak. Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a felperest ért helyrehozhatatlan, egész életére kiható következményekre, életkorára, az egészségkárosodás jelentős mértékére, a sérülésnek a mindennapi életére kifejtett hatására és az idő múlásával állapotának várható rosszabbodására is.

[68] Továbbá arra is rámutat a másodfokú bíróság, hogy a munkaviszony megszüntetésekor a felperes részére az Mt. 80. § (2) bekezdésében előírtak alapján a

felmondáshoz kapcsolódó juttatásokat fizette meg az alperes, ezek jogcímét és összegét igazolja a fellebbezéshez csatolt 2021. január havi bérjegyzék. Mindezek azonban eltérő rendeltetésük miatt nem számíthatóak be a munkaviszony megszüntetésétől elkülönülő, a felperest egészségkárosodás miatt ért személyiségi jogsértés miatti kompenzációba.

[69] Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése helytálló volt, ahogy a bizonyítási eljárás kiegészítése sem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére vonatkozó fellebbezési érvelés megalapozatlan volt.

[70] Az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát helytállóan állapította meg. A pertárgy értéke a Pp. 21. § (1) és (3) bekezdése alapján a 8.000.000 forintos sérelemdíj, 21.033.626 forint lejárt járadék és egyéb vagyoni károk, valamint a 458.235 forint havi járadék alapján annak 12 havi összegében, azaz 5.498.820 forintban alakult, ez mindösszesen 34.532.441 forintot tett ki. A felperes 5.000.000 forint sérelemdíj, 16.627.589 forint lejárt járadék és vagyoni kár, valamint 294.160 forint havi járadék összegében lett pernyertes, ennek 12 havi összege 3.529.920 forint, ami mindösszesen 25.157.509 forintot tesz ki. Ez a teljes pertárgyértékhez viszonyítottn 73 %-os arányt jelent. Mindezek miatt a perköltségre vonatkozó rendelkezés is megalapozott volt.

[71] A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az érdemben helyes ítéletet fellebbezett részében helybenhagyta, nem fellebbezett részében nem érintette.

Záró rendelkezések

[72] A másodfokú eljárásban a pertárgy értéke 25.157.509 forintban alakult. Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú eljárással felmerült 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerinti, a másodfokú tárgyalással felmerült költségekkel együtt meghatározott perköltségének viselésére.

[73] Az alperes a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles viselni a másodfokú eljárással felmerült illeték összegét, ebből az alperes előzetesen 1.835.000 forintot lerótt, így a fennmaradó összeg megfizetésére vonatkozóan rendelkezett a másodfokú bíróság. A fellebbezési illetékre vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42.§ (1) bekezdésén, 46.§ (1) bekezdésén és 78.§ (4) bekezdésén alapul, figyelemmel a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2a) bekezdésére.

[74] Tájékoztatja a másodfokú bíróság az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetni. Közleményként fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltábla megnevezését, a Fővárosi Ítéltábla e határozatának számát, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Amennyiben az alperes az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

Budapest, 2023. február 2.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

...